

31988L0344

L 157/28

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

24.6.1988.

PADOMES DIREKTĪVA

(1988. gada 13. jūnijs)

par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz ekstrakcijas šķīdinātājiem, ko izmanto pārtikas produktu un pārtikas sastāvdaļu ražošanā

(88/344/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

tā kā tehnoloģiski pareizi izmantojot ekstrakcijas šķīdinātājus, pārtikas produktiem vai to sastāvdaļām ir jābūt brīvām no visām šķīdinātāju nogulsņiem vai to lielākās daļas;

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

tā kā šādos apstākļos nogulsnes vai derivāti pārtikas galaproduktos vai to sastāvdaļās var būt negribēti, bet tehniski nenovēršami;

sadarbībā ar Eiropas Parlamentu ⁽²⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

tā kā, lai gan parasti noder īpaši ierobežojumi, nav vajadzības tos noteikt Pielikuma I daļā uzskaitītām vielām, kas atzītas par pieļaujamām no patērētāju drošības viedokļa, ja tās izmanto tehnoloģiski pareizi;

tā kā atšķirības valstu tiesību aktos, kas attiecas uz ekstrakcijas šķīdinātājiem, traucē pārtikas produktu brīvu apriti un var radīt nevienlīdzīgus konkurences apstākļus, tā tieši iespaidojot kopējā tirgus izveidi un darbību;

tā kā veselības aizsardzības interesēs jāievieš izmantošanas nosacījumi citiem Pielikuma II un III daļā uzskaitītiem ekstrakcijas šķīdinātājiem un nogulsņiem, kas pieļaujamas pārtikā un pārtikas sastāvdaļās;

tā kā tālab vajadzīga šo tiesību aktu tuvināšana, lai panāktu pārtikas produktu brīvu apriti;

tā kā tiesību aktiem, kas attiecas uz ekstrakcijas šķīdinātājiem, ko izmanto pārtikas produktos, pirmām kārtām jāreķinās ar veselības aizsardzības prasībām un arī ar ekonomikas un tehnikas vajadzībām, ciktāl tās skar veselības aizsardzību;

tā kā, kamēr nav pieņemti Kopienas noteikumi par aromātvieļām, dalībvalstīm jāatļauj kā ekstrakcijas šķīdinātājus dažādu aromātvieļu ieguvei izmantot vielas, ko lieto šādu vielu atšķaidīšanai un šķīdināšanai;

tā kā šādā tuvināšanā jāparedz arī vienota ekstrakcijas šķīdinātāju saraksta ieviešana pārtikas produktu un pārtikas sastāvdaļu izgatavošanai un tā kā ir jāprecizē arī galvenie tīrības kritēriji;

tā kā noteikumi par dažiem ekstrakcijas šķīdinātājiem laika gaitā jāpārskata, pamatojoties uz jaunākiem zinātnes un tehnikas atzinumiem par šo šķīdinātāju pieļaujamību un lietošanas nosacījumiem;

⁽¹⁾ OV C 312, 17.11.1983., 3. lpp. un OV C 77, 23.03.1985., 7. lpp.

⁽²⁾ OV C 12, 14.01.1985., 152. lpp. un OV C 68, 14.03.1988., 51. lpp.

⁽³⁾ OV C 206, 06.08.1984., 7. lpp.

tā kā ekstrakcijas šķīdinātājiem jāizstrādā īpaši tīrības kritēriji, kā arī analīzes un paraugu ņemšanas metodes, lai noteiktu ekstrakcijas šķīdinātājus pārtikas produktos un uz tiem;

tā kā, ja jaunāki dati liecina, ka šajā direktīvā minētu ekstrakcijas šķīdinātāju izmantošana apdraud veselību, dalībvalstīm jāspēj līdz lēmuma pieņemšanai Kopienas līmenī pārtraukt vai ierobežot to izmantošanu, vai padarīt stingrākus jau uzliktos ierobežojumus;

tā kā paraugu ņemšanas un analīzes metožu izstrāde uzskaitīto vielu pārbaudei, kā arī to tīrības standartu noteikšana ir tehniski pasākumi, un tā kā, lai tos vienkāršotu un paātrinātu, kā arī atvieglotu to piemērošanu, vēlams nodrošināt dalībvalstu un Komisijas ciešu sadarbību Pārtikas pastāvīgajā komitejā, kas nodibināta ar Padomes Lēmumu 69/414/EEK⁽¹⁾,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. Šī direktīva attiecas uz ekstrakcijas šķīdinātājiem, ko izmanto vai paredzēts izmantot, ražojot pārtikas produktus vai pārtikas sastāvdaļas.

Šī direktīva neattiecas uz ekstrakcijas šķīdinātājiem, ko izmanto, ražojot pārtikas piedevas, vitamīnus un citas uztura piedevas, ja vien šādas pārtikas piedevas, vitamīni vai uztura piedevas nav uzskaitītas Pielikumā.

Dalībvalstis nodrošina to, ka pārtikas piedevu, vitamīnu un citu uztura piedevu izmantojums pārtikas produktos nerada ekstrakcijas šķīdinātāju nogulsnes tādā līmenī, kas apdraud cilvēku veselību.

2. Šī direktīva neiespaido dalībvalstu tiesību aktus, kas nosaka to, kā metanolu, 1-propanolu, 2-propanolu un trihloretilēnu izmantot kā ekstrakcijas šķīdinātājus, ražojot pārtikas produktus vai pārtikas sastāvdaļas.

3. Šajā direktīvā:

a) "šķīdinātāji" nozīmē visas vielas pārtikas produktu vai jebkuru tās komponentu šķīdināšanai, to starpā indīgas vielas, kas ir šajos pārtikas produktos vai uz tiem;

b) "ekstrakcijas šķīdinātāji" nozīmē šķīdinātājus, ko izmanto, izejvielu apstrādē ekstrahējot pārtikas produktus vai šo produktu komponentus, vai sastāvdaļas, ko izvada no tiem, un kas tomēr var radīt negribētas, bet tehniski nenovēršamas nogulsnes vai derivātus pārtikas produktos vai pārtikas sastāvdaļās.

2. pants

1. Dalībvalstis pārtikas produktu vai pārtikas sastāvdaļu ražošanā atļauj izmantot kā ekstrakcijas šķīdinātājus vielas un materiālus, kas uzskaitīti pielikumā, ja tos izmanto saskaņā ar nosacījumiem un, vajadzības gadījumā, nepārkāpjot maksimālos nogulšņu ierobežojumus, kas tajā noteikti.

Dalībvalstis nevar aizliegt, ierobežot vai kavēt pārtikas produktu vai pārtikas sastāvdaļu tirdzniecību tādēļ, ka tajās ir ekstrakcijas šķīdinātāji vai to nogulsnes, ja šī pārtika atbilst šīs direktīvas noteikumiem.

2. Dalībvalstis neatļauj izmantot citas vielas un materiālus kā ekstrakcijas šķīdinātājus, kā arī pielikumā uzskaitītajiem ekstrakcijas šķīdinātājiem neatvieglo lietošanas nosacījumus vai nepaaugstina pieļaujamo nogulšņu līmeni salīdzinājumā ar pielikumā norādīto līmeni.

3. Līdz Kopienas noteikumu pieņemšanai par vielām, ko izmanto aromātvielu atšķaidīšanai un šķīdināšanai, dalībvalstis savā teritorijā var ļaut aromātvielu ekstrakcijā no dabiskām garšvielām izmantot kā šķīdinātājus vielas, ko lieto aromātvielu šķīdināšanai un atšķaidīšanai.

4. Ūdeni, kam pievienotas vielas, kuras regulē skābumu vai sārmainību, tāpat citas pārtikas vielas ar šķīdinātāja īpašībām, kā arī etanolu drīkst izmantot kā ekstrakcijas šķīdinātājus pārtikas produktu vai pārtikas sastāvdaļu ražošanā.

5. Divos gados pēc šīs direktīvas pieņemšanas Komisija, apspriedusies ar Pārtikas pētniecības komiteju, pārskata noteikumus, kas attiecas uz pielikuma I daļu un turpmāk minētām vielām, un ierosina vajadzīgos grozījumus, lemjot Līguma 100.a panta noteiktajā kārtībā:

1-butanols

2-butanols

metil-1-propanols

metil-2-propanols

metilacetāts

cikloheksāns

dihlormetāns

heksāns

etilmetilketons

izobutāns

dietilēteris

Šajā grozījumā Padome nolemj, vai nogulsnes ekstrakcijas šķīdinātājos, kas uzskaitīti pielikuma III daļā, attiecas uz aromātvielām vai pārtikas produktiem.

⁽¹⁾ OV L 291, 19.11.1969., 9. lpp.

6. Komisija, apspriedusies ar Pārtikas pētniecības komiteju, vēlreiz pārskata vielas, kas minētas 1. panta 2. punktā, un iesniedz Padomei piemērotus priekšlikumus:

— gadus pēc šīs direktīvas pieņemšanas - par metanolu, 1-propanolu un 2-propanolu,

— gadus pēc šīs direktīvas pieņemšanas - par trihloretilēnu.

3. pants

Dalībvalstis veic visus pasākumus, lai nodrošinātu, ka vielas un materiāli, kas pielikumā uzskaitīti kā ekstrakcijas šķīdinātāji, atbilst šādiem tīrības kritērijiem:

- a) tajos nav neviena elementa vai vielas toksiski bīstamā daudzumā;
- b) atkarībā no izņēmumiem, kas saistīti ar c) apakšpunktā minētajiem īpašiem tīrības kritērijiem, tajos nav vairāk par 1 mg/kg arsēna vai vairāk par 1 mg/kg svina;
- c) tās atbilst īpašiem tīrības kritērijiem, kas noteikti saskaņā ar 4. pantu.

4. pants

Šīs direktīvas 6. pantā minētajā kārtībā nosaka:

- a) analīzes metodes, kas vajadzīgas, lai pārbaudītu atbilstību vispārējiem un īpašiem tīrības kritērijiem, kas minēti 3. pantā;
- b) paraugu ņemšanas kārtību un ekstrakcijas šķīdinātāju kvantitātes un kvalitātes analīzes metodes, kas uzskaitītas pielikumā un ko izmanto pārtikas produktos vai pārtikas sastāvdaļās;
- c) vajadzības gadījumā - pielikumā uzskaitīto ekstrakcijas šķīdinātāju īpašus tīrības kritērijus un, it īpaši, maksimāli pieļaujamo dzīvsudraba un kadmija daudzumu ekstrakcijas šķīdinātājos; šie kritēriji jāapstiprina trijos gados pēc šīs direktīvas pieņemšanas.

5. pants

1. Ja pēc šīs direktīvas pieņemšanas kāda dalībvalsts ieguvusi jaunus vai pārvērtējusi jau zināmos datus un tai ir pietiekams iemesls secināt, ka cilvēku veselību var apdraudēt kāda no pielikumā uzskaitītām vielām, ja to izmanto pārtikas produktos, vai viena vai vairāku 3. pantā minēto komponentu līmenis, kurus satur šīs vielas, kaut gan attiecīgā viela atbilst šīs direktīvas nosacījumiem, dalībvalsts var savā teritorijā uz laiku pārtraukt vai ierobežot attiecīgo noteikumu piemērošanu. Par to dalībvalsts tūlīt informē pārējās dalībvalstis un Komisiju un pamato savu lēmumu.

2. Komisija, cik iespējams drīz, izskata attiecīgās dalībvalsts sniegtos pierādījumus un apspriežas ar Pārtikas produktu pastāvīgo komiteju, un tūlīt sniedz atzinumu, kā arī veic vajadzīgos pasākumus, kas var aizstāt 1. punktā minētos pasākumus.

3. Ja Komisija uzskata, ka šai direktīvai ir vajadzīgi grozījumi, lai varētu pārvarēt 1. punktā minētās grūtības un nodrošināt veselības aizsardzību, tā sāk 6. pantā noteikto procesu, lai pieņemtu grozījumus. Visas dalībvalstis, kas izstrādājušas drošības pasākumus, tādā gadījumā var tos turpināt, kamēr to teritorijā stājas spēkā šie grozījumi.

6. pants

1. Ja jāveic šajā pantā noteiktais process, tad priekšsēdētājs iesniedz šo jautājumu Pārtikas produktu pastāvīgai komitejai.

2. Komisijas pārstāvis iesniedz Komitejai veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz atzinumu par projektu priekšsēdētāja noliktā laikā atkarībā no jautājuma steidzamības. Atzinumu izsaka vairākums, kas noteikts līguma 148. panta 2. punktā attiecībā uz tādiem lēmumiem, kas Padomei jāpieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis Komitejā sver tā, kā noteikts minētajā pantā. Priekšsēdētājs nebalso.

3. a) Komisija apstiprina nodomātos pasākumus, ja tie saskan ar Komitejas atzinumu.

b) Ja nodomātie pasākumi nesaskan ar Komitejas atzinumu vai atzinums nav sniegts, Komisija tūlīt iesniedz Padomei priekšlikumu par pasākumiem, kas jāveic. Padome lemj ar kvalificētu balsu vairākumu.

c) Ja trijos mēnešos pēc tam, kad jautājums iesniegts Padomei, tā nav apstiprinājusi pasākumus, Komisija apstiprina ierosinātos pasākumus.

7. pants

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vielas, kas uzskaitītas pielikumā un ko paredzēts izmantot kā ekstrakcijas šķīdinātājus pārtikas produktos, nevar pārdot, ja uz to iesaiņojuma, traukiem vai etiķetēm nav šādu skaidri saskatāmu, viegli salasāmu un neizdzēšamu datu:

a) tirdzniecības nosaukums, kā minēts pielikumā;

b) skaidra norāde, ka materiāls kvalitātes dēļ der izmantošanai pārtikas produktu vai pārtikas sastāvdaļu ekstrakcijā;

c) partijas vai daudzuma norāde;

d) Kopienā reģistrēta ražotāja vai iepakotāja, vai tirgotāja vārds vai nosaukums un adrese;

e) neto tilpums;

f) vajadzības gadījumā īpaši glabāšanas noteikumi vai lietošanas nosacījumi.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, 1. punkta c), d), e) un f) apakšpunktā precizētās ziņas var uzrādīt tikai tirdzniecības dokumentos, kas attiecas uz partiju vai daudzumu, un kas jāsaņem piegādes laikā vai pirms tās.

3. Šis pants nav pretrunā precīzākiem vai izvērstākiem Kopienas noteikumiem attiecībā uz svariem un mēriem vai noteikumiem, kas attiecas uz klasifikāciju, iesaiņojumu un marķējumu vai uz bīstamām vielām un preparātiem.

4. Dalībvalstis nenosaka sīkākas prasības datiem, kuru sniegšanu paredz šis pants.

Dalībvalstis tomēr nodrošina to, ka aizliedz ekstrakcijas šķīdinātāju pārdošanu savā teritorijā, ja šajā pantā paredzētie dati nav uzrādīti valodā, kas pircējiem ir viegli saprotama, ja nav veikti citi pasākumi, kas nodrošina pircēju informēšanu. Šis noteikums neliedz šādus datus uzrādīt vairākās valodās.

8. pants

1. Šī direktīva attiecas arī uz ekstrakcijas šķīdinātājiem, ko izmanto vai ko domāts izmantot, ražojot pārtikas produktus vai sastāvdaļas importēšanai Kopienā.

2. Šī direktīva neattiecas uz ekstrakcijas šķīdinātājiem vai pārtikas produktiem, kas paredzēti eksportam ārpus Kopienas.

9. pants

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai šo direktīvu īstenotu trijos gados pēc tās pieņemšanas, un tādējādi no tā brīža ļautu tirgoties ar ekstrakcijas šķīdinātājiem un tos izmantot saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem un aizliegtu tirgoties un izmantot ekstrakcijas šķīdinātājus, kas neatbilst šiem noteikumiem. Dalībvalstis tūlīt par to informē Komisiju.

10. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Luksemburgā, 1988. gada 13. jūnijā

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
I. KIECHLE

PIELIKUMS

EKSTRAKCIJAS ŠĶĪDINĀTĀJI, KURUS DRĪKST IZMANTOT, APSTRĀDĀJOT IZEJVIELAS, PĀRTIKAS PRODUKTUS, PĀRTIKAS KOMPONENTUS VAI PĀRTIKAS SASTĀVDAĻAS

I DAĻA

Ekstrakcijas šķīdinātāji, ko var lietot visām vajadzībām, ievērojot pareizu tehnoloģiju ⁽¹⁾

Nosaukums
propāns
butāns
butilacetāts
etilacetāts
etanols
oglekļa dioksīds
acetons
slāpekļa oksīds

⁽¹⁾ Ekstrakcijas šķīdinātājs uzskatāms par tehnoloģiski pareizi izmantotu, ja pēc tā izmantošanas nogulsnes vai derivāti tajā ir tikai tehniski nenovēršamā daudzumā, kas nekādi neapdraud cilvēku veselību

II DAĻA

Ekstrakcijas šķīdinātāji, kuru lietošanas nosacījumi ir konkretizēti

Nosaukums	Lietošanas nosacījumi (ekstrakcijas apraksta kopsavilkums)	Maksimāli pieļaujamais nogulšņu daudzums ekstrahētajā pārtikas produktā vai pārtikas sastāvdaļā
Heksāns ⁽¹⁾	Tauku un eļļu ražošana vai pārtvaice un kakao sviesta ražošana Olbaltuma produktu un attaukoto pulveru pagatavošana Attaukoto labības graudu pagatavošana Attaukoti sojas produkti	5 mg/kg taukos vai eļļā vai kakao sviestā 10 mg/kg pārtikā, kas satur olbaltuma produktus un attaukotos pulverus 5 mg/kg attaukotos labības graudos 30 mg/kg sojas produktos, ko pārdod galapatērētājiem
Metilacetāts	Kofeīna ekstrakcija vai kairinātāju un rūgtinātāju ekstrakcija no kafijas un tējas Cukura ražošana no melases	20 mg/kg kafijā vai tējā 1 mg/kg cukurā
Etilmetilketons	Tauku un eļļu pārtvaice Kofeīna ekstrakcija vai kairinātāju un rūgtinātāju ekstrakcija no kafijas un tējas	5 mg/kg taukos vai eļļā 20 mg/kg kafijā vai tējā
Dihlormetāns	Kofeīna ekstrakcija vai kairinātāju un rūgtinātāju ekstrakcija no kafijas un tējas	10 ⁽²⁾ mg/kg grauzdētā kafijā un 5 mg/kg tējā

⁽¹⁾ "Heksāns" nozīmē komerciālu ražojumu, kura pamatsastāvā ir acikliski piesātināti ogļūdeņraži, kuros ir seši oglekļa atomi un kas izgaro + 64 līdz + 70°C temperatūrā.

⁽²⁾ Šo līmeni pazemina līdz 5 mg/kg trīs gadus pēc šīs direktīvas pieņemšanas.

III DAĻA

Ekstrakcijas šķīdinātāji, kuru lietošanas nosacījumi ir konkretizēti

Nosaukums	Maksimāli pieļaujamais nogulšņu daudzums pārtikas produktā ekstrakcijas šķīdinātāja izmantošanas dēļ, izgatavojot aromātvienas no dabiskām garšvielām
Dietilēteris	2 mg/kg
Izobutāns	1 mg/kg
Heksāns	1 mg/kg
Cikloheksāns	1 mg/kg
Metilacetāts	1 mg/kg
1-Butanols	1 mg/kg
2-Butanols	1 mg/kg
Etilmetilketons	1 mg/kg
Dihlormetāns	0,1 mg/kg ⁽¹⁾
Metil-1-propanols	1 mg/kg

⁽¹⁾ Izņēmums: 1 mg/kg saldumos un konditorejas izstrādājumos, kas satur pārtikas produktiem raksturīgas aromātvienas, ko iegūst no tādu alkoholisko dzērienu ekstraktiem, kuri satur vairāk par 35° alkohola.